

MÓRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

<p>Szhája vszákó nedelo. Naprej placilo: 1/2 leta 24., 1/4 12., meszecsno 4., V zvün- sztvo 70., V Ameriko 80 Dinare za edno leto.</p>	<p>Megjelenik minden vásár- nap. Előfizetési ára: 1/2 évre 24, 1/4 évre 12, 1 hónapra 4., Külföldre 70., Amerikába 80 Dinár évente.</p>	<p>Reditelsztvo i opravnistvo Szerkesztőség és Kiadóhivatal MARKISEVCI p. M. SOBOTA Rokopiszi sze eszi posilajo i sze ne vrnéjo. — Kéziratok ideküld- dendők s nem adatnak vissza.</p>	<p>Cejna inseratov za □ cm: Izjave, poszlano, odprta pisz- ma 1.50., réden veliki 1.—, máli oglasz 0.70 Din. i dávek. Pri vecskrát popúszt.</p>	<p>Hirdetési árak négyzett cm- ként: Nyilttér és hasonlók 1.50, rendes hirdetés 1.—, Apró hirdetés 0.70 Din. és az illeték. Többszörinél engedem</p>
--	---	--	---	--

Kak je bilou pred dvejjezero lejtni i zdaj?

Dvejjezerolejt sztaro písma, stero je Sallustius Crispus escse pred Krisztusa rojdsztvom píszao k-Julius Cézári k-tisztoga vrejmena nájkésemi voji nam szvedocsi, ka je tisztu cajt k-vezdásnyemi vrejmeni jáko glihni bio.

Velika szvetovna bojna sze je i te dokoncsala v-steroj je vise dvej millionov lúdi vesznolo. Sallustius je za volo lúbézni domovine píszao Cesári písma, vu sterom sze nyemi je touzso i preszvejtiti steo nyéno túzsno sztávo i tanácsivao nyemi je, kakda bi mogoucse bilou escse i zdaj mentúvati i oszloboditi nyou od vékse pogúbeli, od razpádanya. Znamenito szvedocsansztvo je eto písma na tou gledoucs, ka sze prígoda, historia, ponávla; lüdjé szo rávno táksi, kak szo bilí pred dvejjezero lejtni; zgrablivi, jálni, neszmileni, szebicsni i nika nouvoga sze negodí pod nébov.

V-tom písma Sallustius doj szpíse, ka je vszagdanésnyi zsíték szpój gorpremenyni i zgrouzsani „nepozváni lüdjé májo v rokaj oblászt, steri cejla moucs i znánye vu glasznom jeziki sztojí, za hűdi nepobozsni lasztnoszt volo szo neprípravni na tou, ka bi országa ravnyane szpunyávali. Ti indasnyi nemesnyáci, plemenitásje szamo z-sztrankanyem zaprávlajo tá vrejmen, nika dobra neznásajo, zvön titulusov nika nemajo, rávnotak szo brezi vszega, liki sztebri“.

Potom doli szpíse, ka pejnezlahkovnoszti i bogásztva zgányanye láda ober dűs i szkumnejo po lehkaj pouti szí, brez trűda vrejdnoszt szpraviti.

I rávno za toga volo, na tej zaprávlyane oumorno opomína Cézára. „Bojdi-kaj nicsesztni lüdjé szo szí vu bojni na drűgi skodo i kvár vrejdnoszt szpravili, naj szvoj blek naszitsávajo i szvoje gnűszne náklanoszti, pozselejnya zadovolijo. I tak szo tej na szramoto obládnoszti i ti szrdcsni vítězov díko zamázsejo i orűzsijo. Velki je oni racsún, steri szo vu bojtvanya ravnyani szamo zsvlensztvo, hotlivoszt i vtepeno lehkoskoszt iszkali i zganyali.“

„Zgrablivoszt, tá zvirína je neszmilena i netrplíva. Gde kama ona notri vderé: várase, vesznice, cerkví, hrame opűszti; ta bozsicsna i cslovecsa premejsa. Nemrejo nyej prouti sztáti ni vojszka, ni mocsíne, ka bi sze nej notri pritisznola, vsze opűszti od iména, szpoumenka od szremezslivoszti, oddecé, domovine i rodítelov. Ali kak zselnosztpejnez vmoris preci obládas zgrablivoszt i z-jákosztjov i pobojsnosztjouv“.

Nezgovorni haszek szprávis domovini, národi, szebi i cejlomi cslovecsansztvi: csi pejnez zselnoszt vösztrejbis, ali — nakeliko je mogoucse — poménsas. Brez toga ni laszne, ni drzsávne dela, ni domá, ni na bojiscsi szpelávati je nemogoucse. Ár gde sze pejnez zselnoszt vkorni i k-obládnoszti príde, tam ni diszciplina, ni hasznovito rédno, ni dűhovno delo vecs necveté, tam sze prvle, szledka vsze znicsi. Ár gde ti posteni vídijo, kaj sze te neposteni za bogásztva volo bole postűje i prestíma: tam za vré nevoscseoszt i dűse sze zburkajo. Gde dvojuvanye postenoszt, bogásztvo jákoszt, bole i bole zametávajo: tam sze szrdcé od pravicsnoszti odtűhi i k-zélnosztvzsívanyi pridrűzsi. I da díko, pascslivoszt gáji: csi tou zgűbis, tam i jákoszt zbrigne ino szkízne. Gde je bogásztvo to nájvecs, tam je vsze drűgo mále vrejdnoszti: vernoszt, poníznoszt, szremezslivoszt, csisztoucsa i vsze, vsze, stero csloveka sznájzsi. K-jákoszti ednáka i szrtmna pout pela — k-pejnezam je vszáká skér dobra, stero eden po ednom pri rokaj má, náj szamo k-cíli príde, i zsnouov nyé zadobí. Tak predevszém pejnezseloszt trbej dojpotrejti: teda ni oszobe, ni csész, ni bogásztvo nebode niscse bole postívao naj szí bode on prejdnyi i vu kaksté vizikom meszti, nej za té volo, nego za dűhovne vrejdnoszti volo de postívani.

Sallustius sze i z-tém touzsi vu szvojem písma. ka Senátus tűdi vu málom prestímanyi jeszte. Ka oni orszacsiki ocsevje, kí szo szvojim tanácsivanyem vszigidár potrdjávali grűntdrzsáve, dneszdén vu sztrankársztva bojdikaj boji zaprávlajo tá mocsí i vrejmen szvoje, gde etaksa, gde ovaksa szkoncsanya prinásajo, kak tou ober nyí kralűvajoucse sztranke za szébe bougse szpoznajo, pouleg tej szebicsnoga zselejnya szoudijo, ka je dobro i ka hűdo. Tanácsivajo sze (líki rávno dneszdán) od szkrivnoga, ali ocsivesznoga odebéranya poszlancov i tak mízslijo, ka pűsztna forma pobougsa bívoszt eti zblodjeni i zburkani vezdásnyi szmecceni sztális.

„Ár lejpe zidíne, palacse pozdignoti, nyé z-sztebri, ali z-kakoli sznájgov okincsati i vu tisztu roposzt, veszeljé ráj iszkati, kak vu dűse osznávlyani szkrblív bidti: tam je bogásztvo nej sznájzsnoszt, nego gnűszuosztí neszrámnoszt. Kí szamo szamo szerezsz dnéva szvoj trbűj napunyáva i ceje nocsi vu nemertűcslívom razveszeljávanyi tátrosi, dűso szvojo vu zla robsztvo vtopí: té táksi je neszpodoben blájzseni mir naprej pomágati i szpraviti.“

Sallustius zselej naj Cézár diktátor

posztáne, i mentűje domovino, nebodejo boja áldovi brezi názhaja, da réd pravdenoszt potrdi i sztrankarszko prevrávi.

„Rimlanszka drzsáva preidti more i nyé konec sze príblízása, csi sze sztancsarje eden z-tím drűgim borijo, ár tak szlabivsi, tűhincom na porob szpádnejo. Csi do pa vkűpdrzsali i edno razmili, csi vszi sztancsarje zemlé prouti nyej sztánejo, je obládati nebodo mogli. Zatoga voló szpravi vkűprazmejnje, prépravi sztrankarsztvo! Tou de pa li tak mogoucse, csi visesnye vödávanye, zaprávlyane i zgrablivoszt z-korenyom vréd vöpreprávis.“

Zoubszton i nej je zadoszta sze naindasnye, sztáre návade i násztave zezávati, té szo zse dávno zavrzsene i ospotane, nego brezi zadrzsávanya prízslíti trbej vszákoga na sparavnoszt, na posteni zsíték. Vejm je návada grátala, kaj mtádo pokolejnje nezadrzsávajoucse sze, od tejlavzsívanya gnáno, zaprávla szvoje, nepostűje to drűgo — neprestíma nika szvétoga: i tou drzsi za jákoszt, za virtus — pobojsnoszt, poníznoszt za spot i szmejh drzsi. Tak zabloudijo na pogúbelni hűdi dűs pokvarjeno sztezo, gde nyim je zsítka návadni réd nej zadoszta — nego právde i réda ládnoszt zburkavsi, na sztári dűg neszpametno nouvoga rédijo i pod szebom prepaszt kopajo v-stero sze prvle, szledkar pogrozijo. Na prísesztnoszt konec vcsíni uzsori, naj vszákai szvoje varje ino sze z-tém zadovolí. Na tou je pa jedína zdrava pout tá: da naprej hodécsi, csestníci, nej bankokrácie; ti poszozítelov, nego národa, lűdi interesse, haszke szlűzsijo i naprej pomágajo i szvoje mocsí na drzsáve blájzsensztvi, naprejidejnji i nej nyé oszlablennyi aldűjejo“.

Nadale opomína Cézára naj veroszűje obrí mladézní: „mladézen má bídti ponízna, delavna i nej zapravlászta i bogásztvo zgányajoucsa. Tou je pa vsze mogoucse doszégnoti, csi pejnezlahkovnoszt i molenyé, stero je vszega hűdoga vretina, vösztrejbi. Csi szí zbrodjávam i premislávam, kakda szo znameniti mouzsje posztanolí velki i szebi postűvanye szpravili, kak szo vcsínili národe szrecsne i zmoszne, ali pa zroke, za steri volo szo ti nájzmosznejsi národje nanikoj prislí, vszigidár na ona iszta dobra i hűda pridem i nájdem. Niscse sze neinre na viziko sztubo pozdignoti, nemrtelen szpoumenek szí szpraviti, sto za pejnez obilnoszt szkumnej i tejlav pozselejnyi povpuli hodi. Li on doszégne velikoszt, sto dűsi zslűzsi i nej telovnoszti, sto sze vu delavnoszti, vu trplivoszti, vu lúbéznosztírédá i vu dobri delaj vrsení i flísza“.

Nadale opomína Cézára: naj nedo-

püszti, ka bi bojne szád táksi vszívali, steri szo nej vzéli v-nyej tál. „Te nisterni je v-treszeti bitji vzéo tál, te drúgi ni v-ednom nej“ tak vrejdnoszi goritalanye (zemlo) med tisztimi trbej gori raztálati, ki szo sze bojívali za domovino.

Kak nájevcs trbej produktejrati, pouvati: pri drzsávni vódávanyaj sparati, na nepotrejbna, zobsztojnzska, fillejra nej trositi: *zsvlensztvo*, zobsztonske troute prepravífi i lüdem delapríliko poníiditi ino sze poszkrbeti. „Poszkrbeti sze trbej, da lüdjé, steri szo z-obcsinszkoga hrányeni i pokvarjeni, od dela sze odtíhili, naj dobíjo príliko, gde sze je nazáj k-delavnosztii povrnéjo“.

Cézár je ete dobre tanácsi nej mogao doprineszti. V-márciusi je vmorjeni. V-Rimlanszkoi drzsávi je pokvarjenoszt rászla prejk sztotin, pod Tiranuse, krvizselce je prisla i k-kovcovi razpádnola. Zsnyé velikoszti szo szamo zsalosztni rúsi osztali. Drúgi národje i országi szo sztoupili na nyé meszto. Prejk sészt sztotin je divji bojn tla bíla Europa.

Vezdásnyega pokolejnya zmenkanya szo rávno táksa, kak je Salustius pred dvej jezero lejtni píszao Cézári i opomínao ga, naj zmenkanye húde náyáde z-národa vösztrejbi i mentíje domovino od znícszenya, stero je té dobroga dúha moouzs zse naprejvido, kak Jezus Jeruzsálema bogübelnoszt. Tak sze je godilo! Vu vezdásnyem vrejmeni je rávno tiszti sztális, escsé má bidti húsi. Jeli zdaj opomina stoj oblálszt, ravnitele, nase ocseve országa, poszlance, ki zse stírti mejszec brezi niksega haszka, zaman trosíjo vrejmen i plácsi vszívalo z-zobsztonszkim sztrankarsztvom. Jeli opomina stoj ravnanye v rokej majoucse csesztníke na pravicsno. na nesztranno núcanye szvoje moucsi? Jeli opomina stoj mladézen na sparavnoszt, na delavnoszt, na poníznoszt i pobožnoszt? Dúhovni pasztérje verosztíjite! Jeli opomina stoj szebicsnoszt zgányajoucse na obcsinszko szkrb? Gde vszáki szamo na szébe gléda je k-zviríni glihni, on grob

kopa szebi i drzsávi, v-steroga sze ednouk, kak Roma vszi pogrozímo! Nase hódoube szo rávno tákse, kakse szo bíle oni vrejmenov pokolejnya, tak tídi na táksi sors mámo prídti. F.

Az adóemelés és kényszermunka

törvénybe iktatása, nemkülönb a tisztviselők fizetésemelésének kilátásba helyezése mindmegannyira újabb terheket jelent a gazda vállaira, melyek egyike közvetlenül, másika pedig közvetve érinti a gazdát, de végeredményben mégis súlyosan. Ha bár abban a tudatban cselekedtek és cselekszik a honatyák „mert a parasztnak jól megy s a terméskilátás kitünő“, mégis jobban kellene mérlegelni ezt, ha tényleg a gazdák, mint a többség érdekében dolgoznának. Vagy nem ismerik vagy nem akarják ismerni honatyáink azt a kétségbeejtő helyzetét a gazdáknak, amelyben már jó ideje szenvednek, mert ha akarnák ismerni, akkor nem jönnének ily borzasztó törvényekkel elő, amelyek kell, hogy a gazdát a csőd felé vezessék. Épp a gazda van kiszemelve a legnagyobb áldozatnak, amikor a földadót 500 százalékkal emelik fel szemben a többi közvetlen adó 30 százalékos felemelésével. Hát ez az a kisgazdapártolás, amelyről annyi zengzetes hangzású szóban szoktak megemlékezni az egyes pártok emberei itt közöttünk, míg ellenben ott, hol tényleg lehetne tenni és kellene beszélni, ott bölcsen hallgatnak.

Még a rozsdafoltos, beteg kalász kasza alá sem került, de a farkas bőrére máris előre megtették az áldomást. Tehát fizess paraszt! Hogy a gabona kivitelének tilalmával annak árát lenyomják, az iparcikk ára pedig ellenőrzés nélkül aránytalanul megegyen felfelé, — ebből biztosan fog telleni a felemelt adót megfizetni, mert ha a gazda olcsón ad és drágán vesz, ez biztosan megadja annak lehetőségét — ugylátszik.

De ez még mind semmi. A java a kényszermunkára vonatkozó törvényben rejlik. E törvény szerint minden polgár 17—50 éves korig évente tavasszal 7 és ősszel 7 napot köteles állami (utjavítási) munkát végezni. Egyben felszólításra az előírt pontos időben fogatos erőt is adni. Tavasz és ősz, e kettő a gazda legsürgősebb vetési munkájának évszaka. Ilyenkor legjobb a gazdát meg-

vönni emberi és állati munkaerejétől, legalább ne termelhesen semmit, hogy így jobban tudja megfizethetni a nagy adót. Nemde? S ezen javaslat mellett — nagyon meggondoltan — a Korosecpárti képviselők csak akkor szavaztak, amikor a javaslatot annyiban módosították, hogy „*vagyontalanok nem kötelesek kényszermunkát teljesíteni, gazdagok pedig megválthatják*“. Igazán hálásak lehetünk nekik is ezen ténykedésükért Koroseccal az élén.(!)

Tehát megint a kisgazda az érintett. Ő nem vagyontalan ahhoz, hogy mentes legyen, viszont nincs anyagi tehetsége sem annyi, hogy megválthassa magát akkor, amikor a szorgosabb munkával többet kellene termelnie, hogy a nagy terheket megtudhassa fizetni.

Nem mondjuk, hogy adó nem kell, de legyenek ugyanakkor az illetékesek azon, hogy annak látszatja is legyen. Nem mondhatjuk azt sem, hogy a kényszermunka hozott törvénye nem helyes, de ugyanakkor hozassék törvény arra, hogy katonáskodás csak két havi kiképzésből áll, fegyvergyakorlat nincs. A kényszermunka áldásos munkáját évi 14 napban, a háború rettenetes rombolásával szemben mindenki szívesebben teljesíti, vele mindenki meg lesz elégedve, de míg ez meg nem történik, úgy érezzük magunkat, mintha Szibériában volnánk.

GLASZI. — HIREK.

Beogradi vélemény Radicsról és Korosetről. Ez alatt a cím alatt a »Der Morgen« ez a nagy elterjedettségnek örvendő német nyelvű tekintélyes zágrebi újság a következő bennünket érdeklő hírt közli: Azon élénk tevékenység, amelyet a sloveniai parasztpárt az utóbbi időben kifejtett, beogradi radikális körökben különböző kommentárokról adott alkalmat. A két imperiaalista irányzatnak, a horvátoknak és a slovenoknak érdekösszeütközését vélik Beogradban konstatálni s ezt a feltevést megerősíteni látszik Dr. Korosetnek celjei beszédje, melyben a többek között ezeket mondotta: „Mi nem akarunk szerb uralmat, de nem akarunk horvát uralmat sem mi a magunk autonómiját akarjuk ezért a legerélyesebben nyilatkoztatjuk ki, hogy mi nem vagyunk hajlandók

TÁRCA.

A kis Kohn.

Ernö, a dorbézolók királya, egy duggazdag zsidó gyárosnak volt a fia. Tanulmányainak eredménye — mert iskolákat járt — csupán az volt, hogy megtanulta atyjának megszámlálhatatlan millióit két kézzel elverni, eldorbézolni. Bor és szerelem, e kettő kell nekem, — szokta volt mondani — ugyis rövid az élet, élvezni kell, fel kell tudni azt használni. A dal, vagy zene már kevésbé érdeklé, hacsak nem valami kuplé parodia volt, a legáljasabb fajtákból.

Természetes, hogy a jobb fajtájú zene elsuhant füle mellett, mert hisz mit tudott volna Kohn Ernő urfi egy Wágner vagy egy Liszt árián értékeset találni. Éppen úgy nem, mintha egy siket ember előtt énekelne Slezák, ő sem érti meg. Csak az a különbség, hogy a siket ember a szépet sem hallja és érti, meg az aljasat sem, míg Kohn urfi csak a szépet és erkölcsöset nem hallja, ellenben minden profánt, erkölcselent meghall és megért, sőt másokkal is meg akarja értetni.

— Csak mulass fiam, élj, élvezd az életet! — szólt az öreg Kohn fiának — hisz kerül a kasszából, ne mondja senki, hogy a gazdag Kohn fia

is rajt ül az erszényen, vagy talán apja a kasszákulcsokon.

Ernönek nem volt szüksége atya bölcs tanácsára, tudta ő anélkül is, hogyan kell az étetet kiélvezni hisz unalmat is arra ösztönözték, mert hisz nem értett semmi máshoz, mihez sem kezdhetett, tehát és így csak kávéházból-kávéháza járt folyton a világi nők társaságában. Hol Ernő ott volt, bizonyára nem unatkozott senki. Folyt ott mint a patak, pezsgő és bor: és mikor kedve a tetőpontját elérte, vágjátok a falhoz, kiáltással verdeste a falhoz a poharakat, üvegeket. A tükröket öklével verte be és ha illetén kitombolta magát, fizetett mint a köles.

Ez volt az egyetlen, amit az öreg Kohn helytelennek talált kedvenc Ernőjénél. »Hogy lehet ilyesemben élvezetet találni,« — szokta volt mondani az öreg.

— Ti nem értitek atyám, — felelt Ernő — ez így divat most, mióta egy amerikai Junker nászutja alkalmával a hajón mindent össze tört és a tengerbe vetett. Ti azelőtt ezres bankókkal gyújtottatok szivarra. Lásd eképpen változik a divat, változnak a szokások.

— Meglehet no! Hát én nem értem, szólt ilyenkor az öreg Kohn, de ez már mégis fele sem tréfa.

— De hisz már volna mulatozásinknak más tárgya is — mondta Ernő hirtelen — naponta látom itt ki- és bejárni nálunk, magas, szőke, kékszemű. Szóval elég jó képű tyukocskát. Mit szólnál ehhez?

— Aha! már tudom kit gondolsz — mondá az öreg Kohn — egy kis gépirólányka, a négyesben dolgozik. Egész jó izlésed van kölyök, de abból aligha eszel, előbb kitörni a fogaidat, semmint valamire mehess vele.

— Bizd csak rám — mondá Ernő — hiába jártam volna ki az effajta iskolát? Megfőzöm én a kis tyukot, ha még olyan kemény lenne is, mosolygot, fogait vicsorgatva.

Három hét telt el e párbeszéd óta, amely az öreg és fiatal Kohn közt lefolyt és a fiatal Kohn már ott láthatta az ember naponta a szép szőke gépirólány oldalánál. Utjában hazafelé, már mint a lánynak, amikor a gyárból hazafelé tartott, a fiatal Kohn sok mindent, susogott, beszélt neki szerelemről, gazdagságról, ékszerről, autoról és pezsgőről és hü kisérő társává szegődött. Addig, addig kísérté esténként haza Kohn urfi a szép gépirólányt, kit egyébként Juliskának hívtak, míg a lányka hajlani látszott, a sok hizelgő és nagyzó beszédekre. Ehhez értett Kohn urfi, hisz az atyjának is mondta, dicsekedett vele.

(Folytatása következik.)

a mi Prekmurjénket, ezt a mi éléskamrákat átengedni. És aki közülünk a sloveniai politikát illetőleg más nézetet van, az a sloven népet annak a veszélynek teszi ki, hogy az önállóságaért folytatott küzdelmet nemcsak a szerbek de a horvátok ellen is fel venni kényszerül". (Tehát a sloven politika vezére Dr. Korosec energikusan kijelenti, hogy Prekmurjét nem engedi át. Ebből a kijelentésből okszerűen az következik, hogy valaki el akarta venni. Ugy látszik másnak is tetszik ez a szép Prekmurje. De ha Korosecék annyira ragaszkodnak ehhez az az élés kamrához, hát miért nem becsülik meg jobban? Miért nem teremtenek itt olyan állapotokat, hogy ez az éléskamra is meglegyen elégedve azzal a gyomorral amely belőle táplálkozik!? A szerk.)

— **Fontos, hadirokkantaknak.** Dacára a többszöri figyelmeztetésnek, hogy a hadirokkantak szervezkedjenek, illetve járási szervezetükbe tagokul belépjenek, mindmáig kevés fogantja volt. Hivatkozással az erre vonatkozó törvényekre (rokkant törv. 25. szakaszára; Hiv. lap 1222. évi 14. sz.) figyelmeztetjük a hadirokkantakat, árvaikat és özvegyeket, hogy szervezkedni kötelesek s ha bármilyen védelmet és segínyt elérni óhajtanak, azt csak úgy érhetik el, ha a szervezetnek rendes tagjai. Kerületi hatóságok is a jövőben csak kerületi tagok kérvényeit fogják tekintetbe venni. **Hadirok. szerv. M.-Sobotai fiókja.**

— **Uj fűrésztelep.** Vogler Károly vashidegkúti nagykereskedő tulajdonát képező batyándi léglagyárban a tulajdonos egy modern fűrésztelepet létesített, melynek munkájával és számításával a gazdák általánosan meg vannak elégedve. Igazán örvendene ez a nép, ha több ily, a nép javát szolgáló vállalkozó akadna

— **M.-Sobotában** nem egy ember és nem egyszer panaszkodnak arról, hogy hol itt, hol ott erős a büz, mely kevésbé lehet az egészségre ártalmatlan, igazán furcsa tapasztalat ez az egyes hatóságokra vonatkozólag, hogy néha egész ártatlan kicsiségbe beleütik az orrukat, a nagy bajt pedig látva, érezve nem veszik észre.

— **A mi vasutunk.** Már igazán nem tudunk eligazodni azon, hogy hol lehet a bibi. Vagy a sloven területre eső hivatalnokok akarják lejáratni a horvát vasuti igazgatóság renomeját vagy pedig a horvát igazgatóság nem törődik a sloven területre eső és igazgatása alatt álló M.-Sobota-Hodosi vasuttal. Mert ez már mégis abszurdum, hogy Prekmurje egyetlen vasutja is bármikor csüörtököt mondjon. Habár akárhol és bármely állomáson is shippereket kell fűrészelnie a személyzetnek, de ebben az igazgatóságot kell okolnunk miért nem gondoskodik egy tartalék mozdonyról, ami feltétlenül kellene.

— **Óriási robbanás Kragujevácon.** A kragujeváci azenal hadianyag raktára óriási robbanások következtében a levegőbe repült, mely a lakosság közt nagy riadalmat okozott s sok ember életét veszítette. Hogy a robbanást mi okozta, még eddig nem tudni.

— **39 gyermek apja.** Svédországban él egy 70 éves Mamét Molson, aki háromszor nősült s van összesen 39 gyermeke. Első házasságából van 15, a másodikból van 12 és a harmadikból 12. Az idősebb gyermekei már házások s már szép számú saját gyermekük van.

— **117 év múlva sok lesz a nép.** Statisztikusok számítása szerint, ma az egész világon egy milliárd 650 millió ember él. Számításuk szerint a népesség annyira el fog terjedni, hogy 2100. évben a 6 milliárdot fogja elérni. Azt mondják, hogy a föld nem fogja bírni eltartani az oly rengeteg embert s az emberiség kényszerítve lesz egy óriási háborúra, hol 100 millió ember fog életét veszíteni. Az a szerencse, hogy addig még 117 évünk van. A 2000. évet még unatkozunk sem érik meg. Különben pedig a természet maga gondoskodik a népsokasodás ellen, mert az idő alatt sok ember fog elpusztulni nemcsak az egymásközi harcban, de a járványos betegségek által is.

— **Az aratási eredmény nálunk** nem az, mint azt vártuk. Hol a rozs nem dült meg, ott még lehet várni valamelyest, de a buza, az bizony még rossz. A sok esőzés után egyszerre az erős

nap jött, amitől inkább megégett, mint megérett. Szalmája fekete, szeme ráncos, kevés lisztartalmu és könnyű. Vanak kivételek, de kevés, ami a mai alacsony árat fel fogja szófolni.

— **Határmente.** Mi érezzük csak igazán az új határt. Malmunk, fűrésztelepünk nincs s ha kell, mert a gazdálkodáshoz tartozik, gabonát őrlésre, rönköt fűrésze, átvinni Magyarország telepeire, bizony az egyszerű átvitelért csak 50—70 dináros igazolvány kell. Még most tőrjük, csak azt nem tudjuk meddig kell várunk, hogy a hatóságok ennek a könnyítésére is gondoljanak.

— **Oszebni glász.** G. Gáspár Lipovsek okr. glavár je enomeszecsnoaga dopushta nazáj pridoucsi prejkvzeo voditelsztvo okr glavársztva. Kak szmo zse na tom meszti píszali, ga visesnya oblászt imenuvala za definitivnoga okr. glavára i tou lehko z veszeljom pozdrávlamo, ár je isztuia szamo na dobrouto nasemi národí, steri vszigidár, kak podgovorne szlúzsbe puno zsvilejnyaprave mouzs zná posztaviti z nedúznim lúdsztvom. Zatou ga túdi honorejrala visesnya oblászt, ár i tá zná preszouditi delo ednoga rédnoga csloveka, pa nej tak, kak tou eden neszrámni dopisznik »Orjune« preszoja v 29. šte. od 8. jul. 1923. o g. glavári. (Csi mo po oszebni jeznoszti sli, po neszrámnój pouti mo sli! Red.

— **Policijszki oddelek v M. Szoboti** je razpusztsen i trije nyé csláni szo premescseni, kakti Kodelja v Maribor, Vatovec v Celj, Sável v Ljubljano. Dvá prviva kak nej nasiva domacsina szta sze szeglih velkom radüvanyi veszelija med nasim lúdsztvom.

— **Od granicsne vézsi.** Mi csütimo za isztino to nouvo granico. Mlína zságé nemamo. Ali pa prejk pelamo na Ogrszko, nász pa kosta 56—60 Din izkáznicá Trpímo, ali kak dugo mo escse trpeli ka szi doticsna oblászt szmilüvala boude nad nami — tou nevejmo.

— **Važno za voj žrtve:** Kljub temu, da se je še mnogo krat razglasilo, da vsaka vojna žrtve združiti v njeno krajevni (kotar:ki) udruženje, vsled tega opozarjamo vse one ki še ni uoruženi, da naj za radi lastnih interesov se čimpreje priglasijo, ker morá biti na podlagi zakona invalidih i. t. d. člen 25 (Uradni list št. 14/22) organizirana vsaka vojna žrtve, to so one osebe, ki prejemaju po tem zakonu državno pomoč, o kratkem času ako se bo izkazalo, da je kateri izmed preomenjenih neorganiziran, se mu bo nastavilo vsako nedeljno izplačevanje. Istotako se ne bode več pri državnih oblastih upostevalo prošnji onih, ki so neorganizirani. Udruženje vojnih invalidov podružnica M. Sobotá.

— **V M. Soboti** sze nej szamo eden cslovek i ednouk touzsi, ka gdé tü gdé tam nezdrava vonyüsa jejszte. Zaisztino je neverjéno ka nissterne oblászti tou nevzemejo napamet, vcsászi szi pa ná kaksnoj mafekoszti vecs iscssejo kak trbej.

— **Zseleznicá na Ogrszkom** je od 15. jul. 1923. za 100 o/ó podraksana, záto sto sze tam vozo bode, naj szi sztém racsúna.

— **Priszilna delavnica.** Miniszter právde je pod šte. 34, 744 dnéva 26. 1923 odrédo, da v zsenszkoj temnici v Begčuji do vsze tiszte zsenszke túdi namescsene, stere do na priszilno delo obszójene.

— **M. Sobotá-Hodos.** ka zseleznicé lokomotív je tecsasz na popravili, za steroga volo ne vozi. Prvlé kak bi v popravilo sou, ka naj szegli nikak veszelje má, szi je edno mészlo, sztano je v Márk:savszkom lougi. Márkisavcsarje szo sze veszelili, ár tak szamo tam fúcska i ide dale; zdaj pa ednouk túdi »sztáno«.

— **Beogradszko mislejnye od Radicsa i Korosca.** Pod tem iménom „Der Morgen“ iména prestimani i rabsirjeni Zagrebcski nemske píszave liszt szledécso — túdi i nász inteszera-joucsó — novico prinása. Tiszto zsivo delanye, stero szlovenszka lúdszka sztranka doprinása, je túdi v beogradi dalou zrok v razlicsni sztrankaj za rázlocsne komentáre. Te imperaliszticsnoga mislejnyá dvojíce, kakti szlovenszkoga i horvacskoga, interessov naszproutja vídijo v Beogradi constatfrati i tou zagvüssno porditi, da g. Dr. Korosca Celjszki govor, med sterimi je etak zravo: „Mí nescsemo szrbszko kralüvanye, túdi nej horvacskoga, mí scsémo szvojo autonómijo. Zatogavolo najenergicsnejse izjávlamo, ka mi nedovolimo Prekmurja, kak nasega jedinloga magazina prejkdati. I Kí je med nami gledoucs Slovenije drúgoga mislejnyá, tiszti szlovenszko lúdsztvo tisztój nevarnoszti dene vö, ka za neodviszaoszt delamo trplejnye nej szamo prouti nego i prouti horvátoim rabszriti priszili. (Ergo hzlovenszli politicsni voditel Dr. Korosec energicsno právi, ka je za Prekmurja ne prepüsztí. Z toga izjávljánya sze conzekverati dá, ka je za Prekmurje nikák szégao. Kak je viditi níkákomi drúgomi sze túdi dopadné Prekmurje! Ali csi sze Korosecovi tak prevecs kelíjo za Prekmurje zakaj je te bole ne postújejo. Zakaj ne sztvorijo túdi tü takse razmeré, ka bi jedilni magazin túdi zadovolen búo sz tisztim zsáloudcom, steri z-nyega zsvé! Red.

— **Práva zsená.** Stibler József petajnszkoga kmeta zsená je vecskrát v szne zbilá mozsá, alí jo nej mogao touzstí ár je nej szvedokov meo, Zadnjics je túdi tak vcsiníla, ali da szo szvedoki i vékse vidoucsé rane bilé je mouzs touzso i 19 t. m. szo jo obszoudili na 8 dní zápora. Gda je szoud zgláseni bio, vöidoucs od birovíje je zsená proszila od mozsá naj nyéj odpüsztí. Mouzs ercsé: zse je prekeszno, pa túdi tak dobro dönok szi malo pocsinés v tej 8-mi dnévaj.

— **Invalidi kí scséjo trafiko dobiti** naj precstéjo „Uradni list“ 64. šte. tam jeszto iména tiszti trafik, stere szo mogoucsi zadobiti cse med ednimmesecom proszno vlozsijn.

Pejnzezi — Pénz.

1 Dollár	= Kj 364—
100 Kor. Budapest	= „ 4·12
100 Kor. Becs	= „ —50
1 lira	= „ 16—
Zürichben 100 Dinar	= 6·0

ELADÓ

EGY JÓKARBAN LÉVŐ NŐI KERÉKPÁR
KOCSVARA ISTVÁN LAKATOSNÁL M.-SOBOTA

Eladó elköltözés miatt
Kisszombat határában lévő
20 holdas jó minőségű
birtok, amely áll szántóból,
rétből és erdőből, azonkívül egy
lakóház minden gazdasági mellék-
épülettel. Érdeklődni lehet **Titan** József
gabonakereskedőnél **Kisszombat**,
posta Murska Sobotá.

Gazdálkodás.

Sertésenyésztőnek néhány fontosabb tudnivalója a sertésorbáncról.

Irtia Nemes Miklós, volt járási m. kir. állatorvos M.-Sobotán.

A sertésszaporítási és hizlalási ismeretekhez elkerülhetetlenül szükséges, hogy ismerjük a betegségeket is, melyek között, — ez idő szerint, — a sertésorbánc az első helyet foglalja el. A sertés betegségek a mai drágaságot fokozni képesek, mert az élelmi cikkek drágulásával, minden kézi munka és a gyártmányok megdrágulnak. Bár a sertés, szapora volta miatt, hamar kiegyenlíti a veszteségeket, de mennyivel jobb volna, ha a sovány kényszerültek és hizott elhullottak is élének. Az előbbieket szaporodásnak, hizásnak és az utóbbiakkal együtt csillapítanak éhes gyomrainkat. És lenne mindenkinek, még a legszegényebb embernek is pár sertés izletetes sonkája, szalonnája a szelős padlásán.

Emberek fogjunk össze és irtsuk ki ezt a gyakori sertésorbáncot innen Prekmurje-ből! — A mostani elzárt voltunkat, amely a kereskedelemre káros, fordítsuk a hasznunkra! — Kirtották a magyarok egy emberöltővel ez előtt a hasított körműek és ezek között főleg a szarvasmarhákat pusztító „keleti mai havészt”, pedig a szomszédos országokkal köröskörül szoros érintkezésben voltunk, hogyne tudnánk mi ezt is innen kirtani. A murántuli vidékről ide sertést ritkán hoznak, a német- és a magyarországi határ pedig zárt; különben is ott olyan az állategészségügyi rend, hogy nem kell tartani a ragály behurcolástól. Ha betartjátok a jó tanácsokat, melyeket én ide leírok, e területen meg fog szünni az orbánc. — Egészen kitalál az a gomba, amely ezt a betegséget előidéz. — Azon kell lenni ezután, hogy ne hozzunk más területről ide sertést mielőtt azt jól meg nem fürösztöttük, be nem oltottuk, szóval orbáncmentessé nem tettük. De mert a vásárolt sertés bélsarában is lehet az orbánc gombája, amely az erősen edzett sertésnek nem ártott, de a mi kényesebb, uriasabb nevelt és ezért finnyás malacainkat megbetegíthetné, ezért zárjuk el a vásárolt sertést egy jól tisztítható és fertőtleníthető helyre, 10—14 napra úgy, hogy a mi teljesen egészséges sertéseinkkel össze ne jöhessen. Ha a 14 nap eltelt és semmi baj nem mutatkozik a vásárolt sertésen, csak akkor tegyük a többi közé. — Azt felesleges említeni, hogy a sertésgondozást mindig a *biztosan egészséges* sertéseknél kezdjük és csak azután megyünk a vett sertéshez, amely külön van. Soha sem fordítva, nehogy mi magunk vigyük a vásárolt sertésnél esetleg lapangó kórságot a régebbi saját sertéseink közé! — Mihelyt a különzárt sertést megettük, gondoztuk, *azonnal* mossuk meg szappannal kezünket és cipőnket (csizmánkat, lábunkat).

No most térjünk rá erre az üldözendő ragadós sertés betegségre.

A sertésorbáncot 0.001 milliméter hosszú, tehát csakit erősen nagyító ugynevezett „mikroszkóppal” látható, rövidke fonál, hajsza, pálcika alakú gombák „bacillusok” milliói okozzák, a melyek az elhullott és a súlyosan beteg sertés minden cseppjében, az egyes szervek szerint különféle mennyiségben feltalálhatók. — Ezek

a bacillusok, mint a penészgomba, mindenütt található. Az egészséges sertésekben és más állatokban is megvannak, de csak elvétve, nem nagy számban, és betegséget mindaddig nem okoznak, amíg az állat ellenálló ereje, mondjuk edzettsége, valamely ok miatt meg nem gyengül; avagy e gyengé, betegségguyjtásra képtelen bacillusok, valamely ok miatt meg nem erősödnek. Ezt úgy mondják: hogyha a bacillusok növekedésükre, erősödésükre, szaporodásukra alkalmas talajra találják az állat testében.

Ugy látszik a nyári nagy melegség, a fű, a lóhere zöldtetése, a betegség fellépésére előnyös és ilyenkor járványszerűen pusztítja a 8 hetestől — a 3 éves korig terjedő elpuhult sertéseket. Ha a beteg állat vérét vagy valamelyik szerv nedvét szürke egérbe vagy galambba (a bőre alá) fecskendezzük oltjuk, az 2—4 napon belül elhal.

(Folyt. köv.)

Trzsne cejne. Kereskedelmi árak.

Blágo — Áru.

100 kg. Psenica—Buza	K	1750.—	
» » Zsito—Rozs	»	1400.—	
» » Ovesz—Zab	»	1400.—	
» » Kukorca—Tengeri	»	1400.—	
» » Proszou—Köles	»	1200.—	
» » Hajdijna—Hajdina	»	1200.—	
» » Graoka—Bükköny	»	2000.—	
» » Otroubi (psen) — Korpa (buza)	»	1150.—	
» » Szenou—Széna	»	300.—	
» » Graj—Bab	»	1600.—	
» » Krumpise—Burgonya	»	340.—	
1 kg. Lenovo sz.—Lenmag	»	—	
» » Detelcsno sz.—Lóhermag	»	—	
	III.	II.	I.
» » Bikovje — Bika	40.—	45.—	50.—
» » Telice — Űsző	40.—	45.—	50.—
» » Krave — Tehén	26.—	30.—	40.—
» » Teoci — Borju		54.—	60.—
» » Szvinyé — Sertés		85.—	90.—
» » Mászt I-a — Zsirl-ő			180.—
» » Zmoucsaj — Vaj			140.—
» » Spej — Szalona			160.—
1 » Belice — Tojás			4.—

NEMECZ JÁNOS

vaskereskedő

M. U. R. S. K. A S. O. B. O. T. A.

Nagy raktár:

**ÉPÜLETVASALÁS
TÁBLAÜVEG
VARRÓGÉP
SORVETŐGÉP és
GŐZCSÉPLŐGÉPEKBEN**

Lejsz za cimper

sze lehkó naroucsi pri trgouvcu leszá CSÁSZÁR Alexander M. Sobota, po niszikoj cejni. Zglásziti sze pri NOVÁK zid. podjetniki M. Sobota Kolodvorszka ulica.

NAZNANILO

Králeszki notárus goszpod KRIŽAN FERDO, vlijudno dájo naznánye vszem obcsinarjem, da szvojo notárszko kanczalojo z 13. julijom t. l. preszelijo v obcsinszko (Varasko) hřzso.

ÉRTESÍTÉS

KRIŽAN FERDO, murska sobotai kir. közj. tisztellett értesíti a n. é. közönséget, hogy közjegyzői irodáját f. évi julis 13-val MŰRSKA SOBOTÁBA a város. épületébe helyezte át.

FERRUM D. D. ZAGREB

nove parne

**MLATILNICE
Gőzcséplőgépek**

v zalogi pri

**Nemec János trgovci
Murska-Sobota.**

Legjobb

Portland cement
Kátrány papir
Kátrány
Karbolineum
Szigetelő asfaltpapir
Beton nedves pincék ellen
Mútrágya
Kőszén
Kovács faszén
Tüzifa.

Kapható:

CZIPOTH VIKTOR

fa- szén és cement kereskedése
MURSKA SOBOTA, (Prekmurje.)

Előfizetések és hirdetések a Prekmurska tiskarnában is felvétetnek.

Proda se

edna gostilna s poslopjom vret, meri 8 johov ali plugov, zidana hiša, stoji pri veliki cesti. Zrasté vsako leto do 18 polovnjakov jabolčne, 4 polovnjake vina, 4 polovnjake sliv in vřakega sadja.

Stane 2 milijon kron

na naslov **JAKOB HOLC**
v Črešnjevci pri Gornji Radgoni.

HRANILNICA v MURSKI SOBOTI

Prej — Ezelőtt

MURASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR
(SZTÁRA GASZA)

Z VRSÁVA VSZE BANCSNE DUGOVÁNYA MINDEN BANKSZAKMÁBA VÁGÓ ÜGYET LEBONYOLIT.

V ZVÉZI ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEN
Z „JADRANSKA BANKA BEOGRAD”-AL